

ПОНЯТТЯ ТА ВИДИ КОМП'ЮТЕРНИХ ДАНИХ, ЇХ НОСІЇВ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Сергій Олександрович КОЛОМІЙЦЕВ,

*аспірант Харківського національного
університету внутрішніх справ*

Комп'ютерні дані - це будь-яка інформація, створена, збережена або оброблена за допомогою комп'ютера чи іншого електронного пристрою. Виявленні та процесуально зафіксовані комп'ютерні дані можуть слугувати доказами у кримінальних провадженнях відповідно до ст. 99 кримінального процесуального кодексу (далі – КПК) України.

Комп'ютерні дані поділяються на структуровані (бази даних, таблиці) та неструктуровані (тексти, зображення, відео, аудіо), що впливає на методи їх збирання під час кримінального провадження.

За своїми властивостями дані бувають динамічними (тимчасовими) та статичними. Динамічні дані - це дані, які постійно змінюються. До таких належать файли кешу, тимчасові файли системи та дані в оперативній пам'яті. Статичні дані зберігаються на фізичних носіях і не змінюються до моменту доступу.

Також виокремлюють метадані - це інформація про інші дані, зокрема час створення або останньої модифікації файлів, їх авторів, розташування на пристрої, що може мати важливе значення у кримінальному розслідуванні.

Комп'ютерні дані існують на певних носіях. Носії комп'ютерних даних включають жорсткі диски, SSD, флеш-накопичувачі, оптичні диски (CD, DVD), а також карти пам'яті. Ці носії є джерелом доказової інформації.

Носіями комп'ютерних даних також є хмарні сховища. Хмарні сервіси, такі як Google Drive, Dropbox, Microsoft OneDrive, Amazon Drive, Apple iCloud, є віддаленими носіями даних, доступ до яких слідчі можуть отримати через запити до сервісів.

У кримінальних провадженнях важливо враховувати тип файлової системи, оскільки різні файлові системи можуть зберігати дані по-різному, а також підтримувати різні методи відновлення видалених файлів і даних, що суттєво впливає на пошук доказів.

Файлова система - це структура та методи організації, зберігання та керування даними на носіях. Вона визначає, як дані записуються, зчитуються та управляються в комп'ютерній системі. Популярні файлові системи включають NTFS, FAT32, exFAT для Windows, HFS+ та APFS для macOS, а також EXT4, XFS та Btrfs для Linux. Файлова система містить інформацію про структуру каталогів, місцезнаходження файлів, їх розмір, час створення і модифікації, а також метадані.